

vání křtu došlo snad hned ve Lhotce po zřízení vlastního kněžství na znamení, že Bratři neuznávají svátostí vysluhovaných kněžími římského svěcení a bylo pak po desítky let při vstupu do Jednoty pravidlem.] Ačkoli válka odvracela pozornost jinam, byli Bratři po místech zatýkáni a vězněni. Někteří podstoupili i mučení. Několik jich bylo umořeno hladem, Bratr Šimon z Vinařic u Mladé Boleslavi upálen. Kněz Michal byl uvězněn. Ze seznamu míst, kde k persekuci docházelo, zvidáme zároveň o značném místním rozšíření Bratří. Byli postiženi ve Skutči, byli vězněni v Chrudimi, v Hradci Králové, v Poděbradech, v Čáslavi, v Praze, v Berouně, v Lounech.

Bratři potěšovali své vězně v jejich rytířském mučednickém boji listy a ujímali se jejich pozůstalých. Nemalemyslněli a neustupovali. Ve válce, kterou vnutili Jiřímu katoličtí páni a Matyáš, viděli Boží trest proti svým mučitelům, a tak i potvrzení, že se Bůh ujímá svého trpícího stáde. Svědectví mučedníků rozhojnilo počet údů bratrských sborů. I lékař M. Jakub, jenž byl původně vešel do bratrského shromáždění jako špeh, byl jimi získán, zastal se Bratří latinským listem a požádal o přijetí do Jednoty. Veřejnost zvěděla o Bratřích i z četných jejich dalších *obran a traktátů* o základních otázkách, pro něž se dělili od husitů. Samy tituly jsou výmluvné: 'Spis o dobrých a zlých kněžích', 'Zdali hříšný kněz posvěcuje', 'O rozdíle, který jest mezi Bratřimi' [o dobrých a falešných křesťanech], 'O ouzké cestě Kristově', 'O církvi svaté', 'Kterak se lidé mají míti k církvi římské', 'O moci světské neb o moci mečové' [s užitím Chelčického spisu 'O trojím lidu']. Bratra Řehoře lze pokládat za autora velké většiny z nich.

V králi Jiřím viděli Bratři svého nepřítele. K Rokycanovi se ještě obraceli i se žádostmi o přímluvu, aby byli trpěni, i s výčitkami pro smrt spolubratří. Tu domlouvají svému dřívějšímu učiteli, že se dal se svými kněžími na stranu světa, jda cestou širokou, před nímž varuje Kristus, a volali jej ku pokání. Rokycana prožíval znovu rozpaky nad nimi. Nebyli mu přece lhostejní a litoval jich. Ve mnohém jim dával soukromě za pravdu. Vystupoval proti nim do veliké míry z důvodů politických: Čechy,

tím méně král a zvolený arcibiskup, nesmějí upadnout v pověst, že trpí kacíře a schismatiky. Bratři byli příliš přímočaří, než aby dovedli rozumět jeho diplomatické dvojakosti. Musili v ní vidět zapření poznané pravdy. A postupně se od Rokycanova učení skutečně značně odchýlili. Psali Rokycanovi ještě na počátku roku 1471, kdy se vědělo, že těžce stůně. 'Ó, rozpomeň se na to ještě [cos nám na kázáních zjevně mluvil] a neumírej tak... Poznej se! Však věz jistě, žeť toho s upřímností žádáme, přejíc rádi spasení.' [Akty II. 3.] Je zvláštní jistota těchto psanců vykřičených za pikarty, kteří se srdečnou, statečnou láskou zůstávají oddáni kazateli, jenž jim byl odhalil zkázu církve, a nedovedl či nemohl z ní vyjít. Nepřímou odpovědí na tento [sedmý] list Bratří Rokycanovi byl snad jeho nový pastýřský list o Bratřích, značně mírnější než první, takže jim zjednal jistou úlevu.

Úlevou skutečnou stala se pak Bratřím krátce po skonu Rokycanově [22. února 1471] smrt Jiříkova [22. března 1471]. Vdova Johana [zemřela r. 1475] pokračovala po něm nejen v obraně husitské země, ale i v nepříteli k Bratřím. Páni Bratřím přízniví převýšili však její vliv. Jiříkovi synové, jimž byl získal knížetství ve Slezsku, opustili kalich — Hynek i husitskou mravní opravdovost, takže zabředl do renesanční lascivity. Královská moc oslábila za Jiříkova nástupce Vladislava Jagellonského [1471 až 1516], jehož volbu připravoval Jiří sám, aby Čechům získal oporu ve slovanském sousedství.

Vladislav byl přesvědčený katolík, zavázal se však zachovávat kompaktnost, vymoci jim uznání v Římě a získat církvi podobojí arcibiskupa. Při korunovaci vyhlásil amnestii, která vyvedla ze žalářů i Bratry, kněze Michala i B. Dolanského, jenž trpěl vězení ještě od prvního pronásledování. Pro budoucnost nebylo lze čekat od katolického krále pro Jednotu mnoho dobrého. Vladislavova vláda byla však oslabena nejen jeho mládím [nastoupil patnáctiletý] a vrozenou pasivitou, ale i soutěží s uherským Matyášem. Matyáš usiloval o českou korunu stejně proti katolíkovi Vladislavovi jako prve proti Jiřímu. Vleklá válka byla skončena úmluvou r. 1478 tak, že Vladislav podržel Čechy, kdežto vedlejší země — Morava, Slezsko, Lužice — připadly